

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 8

van **AN MOERENHOUT**

datum: 29 september 2020

---

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

---

*Woonwagenbewoners - Resultaten onderzoek Europees Bureau voor de Grondrechten*

Uit onderzoek van het Europees Bureau voor de Grondrechten blijkt dat een op de drie Roma en woonwagenbewoners in België niet kunnen voorzien in hun basisbehoeften zoals (gezond) voedsel en verwarming. Het onderzoek toont daarnaast opnieuw aan dat zowel Roma als woonwagenbewoners nog steeds vaak geconfronteerd worden met discriminatie. Dit is zelfs zo extreem dat het regelmatig aanleiding geeft tot schooluitval van kinderen, die hun school noodgedwongen vroegtijdig stopzetten, wat in veel gevallen een nefaste invloed heeft op hun positie op de arbeidsmarkt.

De situatie is zo schrijnend dat de levensverwachting van Roma en woonwagenbewoners in België gemiddeld 13,6 jaar lager ligt voor zwervende vrouwen en zelfs 14,2 jaar voor rondtrekkende mannen.

Het Europees Bureau voor de Grondrechten riep, in het licht van deze resultaten, op tot actie. Maar deze resultaten zijn niet nieuw. Het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving (HIVA) kwam eerder al tot dezelfde vaststellingen. Toch slaagde de Vlaamse Regering er tot heden niet in de trend te keren en afdoende maatregelen te nemen om de levensomstandigheden van Roma en woonwagenbewoners te verbeteren.

1. Wat is de reactie van de minister op deze vaststellingen? En wat zijn de conclusies die hij trekt over zijn beleidsdomein en -keuzes? Waar schiet het Vlaamse beleid tekort?
2. Welke actie wordt ondernomen door het beleidsdomein Armoedebestrijding om de levensstandaard en kwaliteit van Roma en woonwagenbewoners te verbeteren?
3. Hoe worden de suggesties uit het rapport van HIVA-KU Leuven over rondtrekkende woonwagenbewoners (<https://integratiebeleid.vlaanderen.be/onderzoek-naar-rondtrekkende-woonwagenbewoners>) opgenomen in het beleid? Welke suggesties zal de minister opnemen in zijn beleid?

---

*Vragen over hetzelfde onderwerp werden gesteld aan de ministers Bart Somers (4), Ben Weyts (8), Wouter Beke (8), Matthias Diependaele (1).*

**ANTWOORD**

op vraag nr. 8 van 29 september 2020

van **AN MOERENHOUT**

---

1. Beide onderzoeken geven aan dat de levenskwaliteit van Roma en (al dan niet gedwongen rondtrekkende) woonwagenbewoners tekort schiet. De woonproblematiek (met name het tekort aan standplaatsen) is hier niet vreemd aan. Een hoofdaanbeveling is de vraag om uitbreiding van de standplaatsen voor woonwagenbewoners. Ook in het HIVA-onderzoek klinkt deze vraag opnieuw. Er wordt gesteld dat het (al dan niet gedwongen) rondtrekken een belemmering vormt in de integratie van woonwagenbewoners in de samenleving en hun toegang tot de sociale grondrechten. Zij hebben geen vaste basis van waaruit zij hun leven kunnen opbouwen. Met enkele beleidskeuzes vanuit het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding trachten we hieraan tegemoet te komen (zie verder onder 2. en 3.)
2. Ik noem hieronder de specifieke acties vanuit mijn beleidsdomein waarmee we inzetten op een verbetering van de levensstandaard en -kwaliteit van de doelgroep:
  - Mobiele vaccinatieteams: dit initiatief bestaat sinds 2015 en is opgezet in opdracht van het Agentschap Zorg en Gezondheid. Doel is om kwetsbare groepen in Vlaanderen te sensibiliseren over vaccinatie en hen indien nodig gratis te vaccineren. Hierbij wordt outreachend te werk gegaan, waarbij het vaccinatieteam de doelgroep actief opzoekt. Het vaccinatieteam neemt iedere maand contact op met de beheerders van de doortrekkersterreinen om na te gaan of er groepen staan waarvan personen - met een specifieke focus op kinderen - gevaccineerd moeten worden. Zodra iemand gevaccineerd wordt, wordt dit ingegeven in de databank van het mobiel vaccinatieteam. Daardoor kan goed opgevolgd worden wie welke vaccins al heeft gehad. Daarnaast wordt ook overige medische dienstverlening in beperkte mate aangeboden indien hier nood aan is. Het HIVA-onderzoek beschrijft dat dit initiatief zowel door woonwagenbewoners als door praktijkwerkers positief beoordeeld wordt.
  - Opgroeien (Kind en Gezin): Opgroeien (Kind en Gezin) is op elk van de drie doortrekkersterreinen actief, wat wil zeggen dat op ieder doortrekkersterrein het lokale team van Kind en Gezin actief is. De concrete werking verschilt per doortrekkersterrein. Er lopen op alle locaties acties om samen met lokale actoren werk te maken van een sterkere sociale ondersteuning, de betrokkenheid bij het terrein te verhogen en het huidige takenpakket breder in te vullen. Op één doortrekkersterrein zijn er acties om pro-actiever aanwezig te zijn op de terreinen en activiteiten te organiseren om het vertrouwen van de ouders op het doortrekkersterrein te winnen. Op een ander terrein loopt overleg tussen de verschillende sociale ondersteuningsdiensten en het lokaal team. De lokale teams zijn positief over de betrokkenheid van Opgroeien op Vlaams niveau, dat zeer begaan is met het bereiken van woonwagenbewoners. Hiertoe zijn ook lerende netwerken opgezet en maakt Opgroeien deel uit van het Roma Early Years netwerk.
  - Samenlevingsopbouw: ook vanuit de Instituten voor Samenlevingsopbouw zijn initiatieven ondernomen om deze doelgroep te ondersteunen. Zo is binnen RIMO Limburg een woonwagenwerking opgezet waarmee vooral gewerkt werd rond het

standplaatsentekort. In 2018 publiceerden zij een beleidsdossier met knelpunten en aanbevelingen op verschillende domeinen en voor verschillende overheden.

3. Een belangrijke aanbeveling uit het HIVA-rapport is het inzetten van referentieadressen als toeleiding naar reguliere hulp- en dienstverlening. Daarom is het Minderhedenforum in 2020 in opdracht van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin een project opgestart met betrokkenheid van de CAW's en de bestaande referentieadressen. Doel van het project is na te gaan hoe de toegankelijkheid van CAW's voor de doelgroep van rondtrekkende woonwagenbewoners kan worden verhoogd via referentieadressen. Het project wilt tot een methodiek komen (o.a. via outreachend werken) die de hulpverleners van de CAW ondersteunt in het werken met deze doelgroep.